

PRŮVODCE

ŠUMAVA

BAVORSKÝ LES

MÜHLVIERTEL

600 místopisných hesel

600 současných fotografií

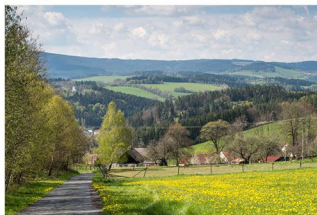
Blažejovice (819 m n. m., *Plahetschlag*)

Ves asi sedm kilometrů jihozápadně od **Prachatic** připomínaná v roce 1393 jako Blasestift. V 15. století se vedle české varianty jména objevuje také název Černý potok. V roce 1600, kdy ves patřila ke zbytkům rychtářství, zde stálo šest usedlostí. Usedlost čp. 9, **šumavský dům** syté červené barvy s valbovým štítem a bohatým štukovým dekorem průčelí, je zapsána do seznamu nemovitých památek. V blízkosti vsi probíhá NS Zlatá stezka, jižně od vsi se nachází **národní přírodní památka Prameniště Blanice** a dva kilometry západně od vsi je na skalním ostrohu patrná zřícenina hradu **Hus**.

Bohdašice (617 m n. m., *Budaschitz*)

Ves ležící šest kilometrů jižně od **Sušice** je připomínána poprvé v roce 1394. V roce 1911 zde stálo 41 domů, v nichž žilo 246 výhradně německy mluvících obyvatel. V roce 2011 zde stálo 39 domů a žilo 57 obyvatel. Na kraji vsi při silnici k Dlouhé Vsi se nachází **kaplička**.

Borková (734 m n. m.)

Lesní rašeliniště na pravém břehu nádrže **Lipno**, mezi Rothovským potokem a silnicí na hraniční přechod Kyselov / Diendorf (CZ/A). Na ploše 47,4 ha se zachovaly vzácné a ohrožené rostlinné (například borovice blatka, ostřicové porosty) a živočišné druhy.

Borová Lada (886 m n. m., *Ferchenhaid, Jägerhäuser*)

Bývalá významná obec na soutoku **Teplé Vltavy**, Vltavského a Vydřího potoka vznikla v polovině 18. století. Leží 10 kilometrů jihozápadně od **Vimperku**. Už v roce 1721 zde František Adam Schwarzenberk založil knížecí revír a o tři roky později postavil loveckou chatu – místo dostalo název Jägerhäuser – Lovecké domky. V roce 1750 začal majitel vimperského panství zakládat dominikální obce a jednou z nich byla i dnešní Borová Lada. První osadníci přicházeli do této lokality ze sousedních obcí vimperského panství a okolních zrušených sklářských hutí. V roce 1780 zde žily tři rodiny. V roce 1855 měla obec, v té době už zvaná Ferchenhaid, 26 chalup a 230 obyvatel, fungoval malý hamr, mlýn a pily.

Na začátku osmdesátých let 19. století zde založil A. W. Eibner velkou továrnu na zápalky, která fungovala až do roku 1902. K obci patřily osady Paseka, Šindlov, Zelená Hora, Svinná Lada, Pravětínská Lada a Nový Svět. Jen v průmyslové osadě Paseka (Holzschlag) fungovalo několik brusíren, hamrů a pil. V roce 1930 byly v obci dva obchody s pečivem, dva obchody se smíšeným zbožím a tři hospody. Prosperovala zde pila i mlýn, hamr či výrobna kolomazí. Světj německý název

si obec zachovala až do roku 1945, poté byla přejmenována na Břízu. Podle návrhu vikáře Jana Paterka z Malovic, který přeložil ze staroněmečiny slovo Ferchen jako borovice, byla lokalita v únoru 1948 přejmenována na Borová Lada.

Dochovalo se **několik typicky šumavských chalup**. Bohužel nezůstala původní zděná **kaplička Povýšení sv. Kříže (sv. Anny)**, která stávala za obcí u lesa směrem k Horní Vltavici. Měla vysokou zděnou zvoničku a prolamovaný štít. Od ní vedla křížová cesta s malými kapličkami. Tato památka byla v roce 1956

zbourána, ale v roce 2006 byla obnovena a znovu vysvěcena.

Z parkoviště v obci vychází okružní NS Les, která informuje o lese, jeho významu a o šetrném, přírodě blízkém obhospodařování. Na severním okraji obce v prostoru starého lomu se nachází tzv. **sovinec**, areál s venkovními voliérami se sovami běžně žijícími v šumavských leších (výr velký, pušтік bělavý, kalous ušatý nebo sova pálená). Nedaleko odtud potěší v létě **přírodní koupaliště v Borovce**. Severně od obce se nachází **Chalupská slaf**, ke které vede od cesty na Svinná Lada stejnojmenná **naučná stezka**. **Rybí líheň** na Vltavském potoce jižně od obce umožňuje dozvědět se mnohé o chovu pstruhů a ostatních ryb.

Boubín (1362 m n. m., *Kubany*)

Vrch, který tvoří spolu s Bobíkem (1264 m n. m.) charakteristickou šumavskou siluetu. Leží 7,5 kilometru jihovýchodně od **Vimperku**. Na svazích hory stojí **několik kamenných pomníků**. Na vrcholu je chráněný trigonometrický bod I. řádu a malý **obelisk** s nápisem „Kardinal Fürst von Schwarzenberg, 3. 8. 1867“ na paměť návštěvy pražského arcibiskupa. Počátkem roku 2005 zde byla otevřena dřevěná jedenadvacet metrů vysoká **rozhledna** s kruhovým

výhledem na celé pohoří. Její plošina dokonce leží ještě výše než nejvyšší český vrchol Šumavy **Plechý**. Na jihovýchodním svahu leží pralesní rezervace **Boubínský prales**.

Boubínské jezírko (925 m n. m.)

Umělá vodní nádrž (**klauz**) pro plavbu dřeva z boubínských lesů do sklárny v **Lenoře** byla vybudována na Kaplickém potoce v roce 1836 dva kilometry jižně pod vrcholem **Boubína**. Rozloha jezírka je 0,37 hektaru, jeho největší hloubka u výpusti dosahuje čtyř metrů. K plavení dřeva sloužilo toto

hostinci s trvalou obsluhou. Spolek Bavorského lesa tu dal již v roce 1888 zřídit první horskou boudu. Nezapomenutelná a přitom nepřilíš náročná túra vede například od hostince po Medvědí stezce, hraničním průsekem k **Trojmezí (Dreieckmark, Dreiländereck)**, dále přes Plechy ke známému **pomníku Adalberta**

Stiftera (13 metrů vysoký kamenný obelisk; vyhlídka přes **Lipenskou přehradu**). U nohou Stifterova pomníku leží na české straně ve výšce 1 090 m n. m. **Plešné jezero**, relikv z doby ledové. V zimě je Třístoličnick úžasnou sánkařskou oblastí. Vlek o délce 1 500 metrů začíná v Haidmühle-Frauenbergu a překonává výškový rozdíl 338 metrů.

Dürrwies (765 m n. m.), okres Regen

Lesní rekreační osada Dürrwies se svými **půvabnými historickými domky ze dřeva** je tipem pro všechny, kteří hledají klid, romantiku a neporušenou přírodu. Tato zázračná „lesní skrýš“ leží v blízkosti města **Bischofsmais** na úbočí hory Tannbühl ve výšce 800 m n. m.

Osada se rozkládá na ploše 20 ha a skládá se z 21 útulných dřevěných domků, z nichž některé jsou 200 až 300 let staré. Je mezi nimi také **pohádkový „čarodějnický domek“**, ve kterém se bude obzvláště líbit zamilovaným párům. Za tuto romantickou idylu vděčíme baronovi von Dettenovi z vestfálského Warburgu. Objevil tento nádherný kout světa se samotou na lesní pasece původně pro sebe a svou rodinu.

Na počátku šedesátých let 20. století žilo v Bavorském lese ještě mnoho chudých obyvatel, kteří se raději stěhovali do větších měst, kde nacházeli lepší podmínky pro život. Jejich dřevěné selské domy, zásobníky obilí a zemědělské budovy byly vydány napospas chátrání. Aby je zachránil, uskutečnil baron svůj neobvyklý nápad. Staré domy skouplil, dal je pečlivě očíslovat, rozebrat a za nesmírných nákladů transportovat do obce Dürrwies. Zde byly přesně podle originálu znovu vystavěny a změněny v romantické prázdninové bydlení. Byly vybaveny tekoucí teplou a studenou vodou, dostaly koupelny, kuchyně, otevřené krby, kachlová kamna a malou knihovnu.

Některé z domů se chlubí dokonce **luxusem srubové sauny** pro celou rodinu. Zařízení vychází z doby, ve které byly domy postaveny. Koberce a záclony dal baron von Detten utkat speciálně pro domy v Dürrwiesu.

Milovníci přírody nemusejí v lesní prázdninové osadě Dürrwies v žádném případě oželeť důležitou výmoženost dneška. Snídaňový servis dodá housky a chléb až do domu, nápoje jsou k dostání ve vesnickém kiosku. V létě je k dispozici malé **lesní koupaliště**. Ale návštěvníci starých selských domů by si určitě měli vzít s sebou baterky, neboť od pouličního osvětlení se s ohledem na zvěř v lese úmyslně upustilo.

Další možnosti vyžití nabízí pět kilometrů vzdálené vzdušné lázně Bischofsmais nebo si lze zajet do blízkých měst **Regen, Zwiesel** nebo Deggendorf.

Kudy se tam dostanete: Lesní prázdninová osada Dürrwies leží necelých 20 kilometrů od křížení dálnic v Deggendorfu. Pojedete horskou silnicí Rusel ve směru na Regen. Po přibližně 15 kilometrech zahnete doprava ve směru na Seiboldried, tuto vesnici projedete. Poslední kilometr vede po dobře udržované lesní cestě do květinové vsi Dürrwies, v zimě vypadající jako bílý pohádkový sen. Historická osada dnes patří společenství pronajímatelů.

Engelshütt (570 m n. m.), okres Cham

Engelshütt leží severovýchodně od městyse **Lam**. Symbolem vsi je **mohutná stará lípa** stojící vedle **kostela sv. Erasma** z roku 1745. V Engelshüttu prý stála kolem roku 1300 první sklářská huť v oblasti Lamer Winkel. Tuto dobu dnes připomíná krásný **sklářský památník** vedle starého kostela.

Silnici (Sagenweg–Engelshütt) lemují **působivé sochy z dřeva**, které byly vytvořeny řetězovou pilou.

Podle pověsti hrozila dobytku vesničanů na začátku 18. století epidemie. V nouzi se obrátili na patrona stád svatého Erasma a přislíbili, že mu postaví kostel, když jim pomůže. Když se dobytku epidemie skutečně vyhnula, splnili rolníci slib a postavili kostel. Oltářní obraz

představuje svatého Michaela. **Křížová cesta s podmalbami na skle** je připisována Stoiberovým – rodině malířů skla z Haibühlu.

Eschlkam (460 m n. m.), okres Cham, www.markt-eschlkam.de

Eschlkam je považován za nejstarší historicky známé sídlo v pohraničním hvozdu mezi Bavorskem a Čechami. Kamenný **památník pašeráků** upozorňuje na blízkost hranice. Po otevření železné opony se idyllické místo v blízkosti jezera Drachensee stalo svým způsobem středem Evropy. To má být také zvláště **uměleckým dílem Dům Evropa** na výšině Leminger Höhe, části umělecké **turistické stezky „Setkání na hranici – cesty mezi Východem a Západem“**, která má přispět ke sblížení sousedících zemí Česka a Německa.

Eschlkam založili benediktiňští mniši z Chammünsteru. Obec byla písemně zmíněna v prvních dvou bavorských urbářích v letech 1228 a 1270. Markrabata z Chamu zde postavila opevnění a založila trh, který brzy začal čile obchodovat s Čechami. Eschlkam se stal opevněným střediskem v údolí za horou **Hohenbogen**. Když markraběcí rod vymřel, připadla oblast Wittelsbachům, kteří správní centrum zachovali a vytvořili bavorský správní úřad. Po smrti posledního hraběte z Bogenu zahrnoval úřad i oblast Bogenu s **Furtherm** (do roku 1331) a okolními obcemi.

Tanzbodenweg je oblíbená především kvůli svým krásným vyhlídkám na Mühlviertel; za krásných dnů jsou vidět i Alpy. Nejzajímavější částí 16 kilometrů dlouhé stezky č. 78 Steilstufenweg je **Steilstufe** – cesta podél spádovitého úseku **Schwarzenberského plavebního kanálu**. Cesta spojuje obce Haslach, St. Oswald, Morau, Furtmühle a Gattergaßling. Ideální pro rodinné výlety je cesta č. 76 **Michlweg** (11,5 km). Bez podstatného stoupání spojuje malebnými lesními a lučními stezkami obce Stegmühle, Teufelmühle, Neudorf a Holzhausln. Výletníky na této cestě doprovázejí řeky Große Mühl a Steinerne Mühl. Přírodní zážitková stezka č. 79 (4 km) vede ekologicky cennou oblastí, která byla roku 1987 vyhlášena „chráněnou částí krajiny“. Cesta je vhodná pro všechny věkové kategorie. Průběh cesty: Haslach – Welset Pühret – po levém břehu podél řeky Steinerne Mühl proti proudu – přejít most u Zaglmühle – po pravém břehu po proudu zpátky do Welset Pühret.

Akce **Kranzlingfest Haslach** je jednou z největších slavností v okrese Rohrbach, každý rok o svatodušních svátcích se postaví obří stany v areálu Kranzling v Haslachu. Ve čtyřech dnech se tu konají tři večerní a dvě ranní setkání. Také trh tkalců Webermarkt, každoročně pořádaný spolkem Textilní kultura Haslach, je známý daleko za hranicemi regionu. Ve staré části města **Auf der Stelzen** prezentují své kvalitní výrobky a kreativitu tvůrci textilu z celé Evropy.

Každoročně se zde koná velké **letní sympozium Textilní kultura Haslach**. Během této čtrnáctidenní akce se pořádají kurzy tkání na ručním tlcovském stavu a vedoucí kurzů z nejrůznějších zemí zprostředkují i mnohé jiné textilní techniky. Sympozium je doplněno o četné workshopy, experimentální dílny, výstavy a program s odbornými přednáškami, divadelními a tanečními představeními, čteními a hudebními vystoupeními, které jsou odborníkům i laikům volně přístupné.

Hochficht (1338 m n. m., Smrčina)

lyžařská oblast Horního Rakouska, www.hochficht.at

Zážitek z lyžování pro celou rodinu zaručuje 1 000 m n. m. ležící **oblast zimních sportů Hochficht** v Horním Rakousku. V nabídce je pět lyžařských vleků, tři čtyřsedačkové lanovky a dva pohyblivé pásy. Navíc tu je i **Fichtl Kids Park** se zastřešeným pohyblivým kobercem, Kids Fun Slope, sjezdovky s boulemi, osvětlené lyžařské tratě pro noční lyžování, lyžařská škola a sportovní prodejna s půjčovnou lyží.

V oblasti Hochficht jsou také výborné podmínky pro **letecký sport** (www.hochfichtflyers.at).

Julbach (580–750 m n. m.), oblast Mühlviertel, www.julbach.at

Obec s cca 1 500 obyvateli leží v horské části oblasti Mühlviertel asi 60 kilometrů od hlavního města spolkové země Horní Rakousko Lince (Linz) a asi 16,5 kilometru od okresního města **Rohrbachu** v Trojmezí. Území obce zahrnuje tyto osady: Bräuerau, Hinterschiffel, Hochkraml, Julbach, Kriegswald, Leithen, Niederkraml, Oberthiergrub, Präuer, Sagberg, Unterthiergrub, Vorderschiffel, Vorderschlag a Lerchenfeld. Jméno Jugelbach se poprvé objevilo roku 1160 v hornorakouském urbáři. Lidové označení byla odedávna „im Julwa“. Region byl patrně osídlen z Bavorska. Obec pravděpodobně vznikla při prameni léčivé vody. Oblastí probíhala odpradávná obchodní stezka od Dunaje do Čech, zvaná Schöfweg, jak potvrzuje nález kamenného mlatu.

Tato půvabná venkovská krajina je zázemím pro všechny, kdo hledají odpočinek. Sportovními trumfy Julbachu jsou turistika, cyklistika, jízda na koni, plavání v bazénu s velkou skluzavkou, Golfpark Böhmerwald v **Ulrichsbergu** s 27jamkovým hřištěm a zimní sporty.

Obec Julbach je známá jako Merano oblasti Mühlviertel – nikde jinde se tady se nedaří tak dobře ovocným stromům a ořešákům.

Farní **novorománský kostel sv. Anny** s barokním vnitřním zařízením byl postaven na místě malé poutní kaple mezi léty 1865 a 1869. Kostel ve „stylu kulatých oblouků“ má malé romantizující nebo gotizující formy a přechovává pozdně barokní hlavní oltář z kláštera Schlögl. Fara byla zřízena roku 1784 a v 19. století zvětšena. Dvoupatrová budova s polovalbovou střechou má fasádu členěnou ozdobnými pásy.

Za návštěvu stojí také ukázkové řemeslnické podniky, jako například dílna na výrobu zlatých čepců

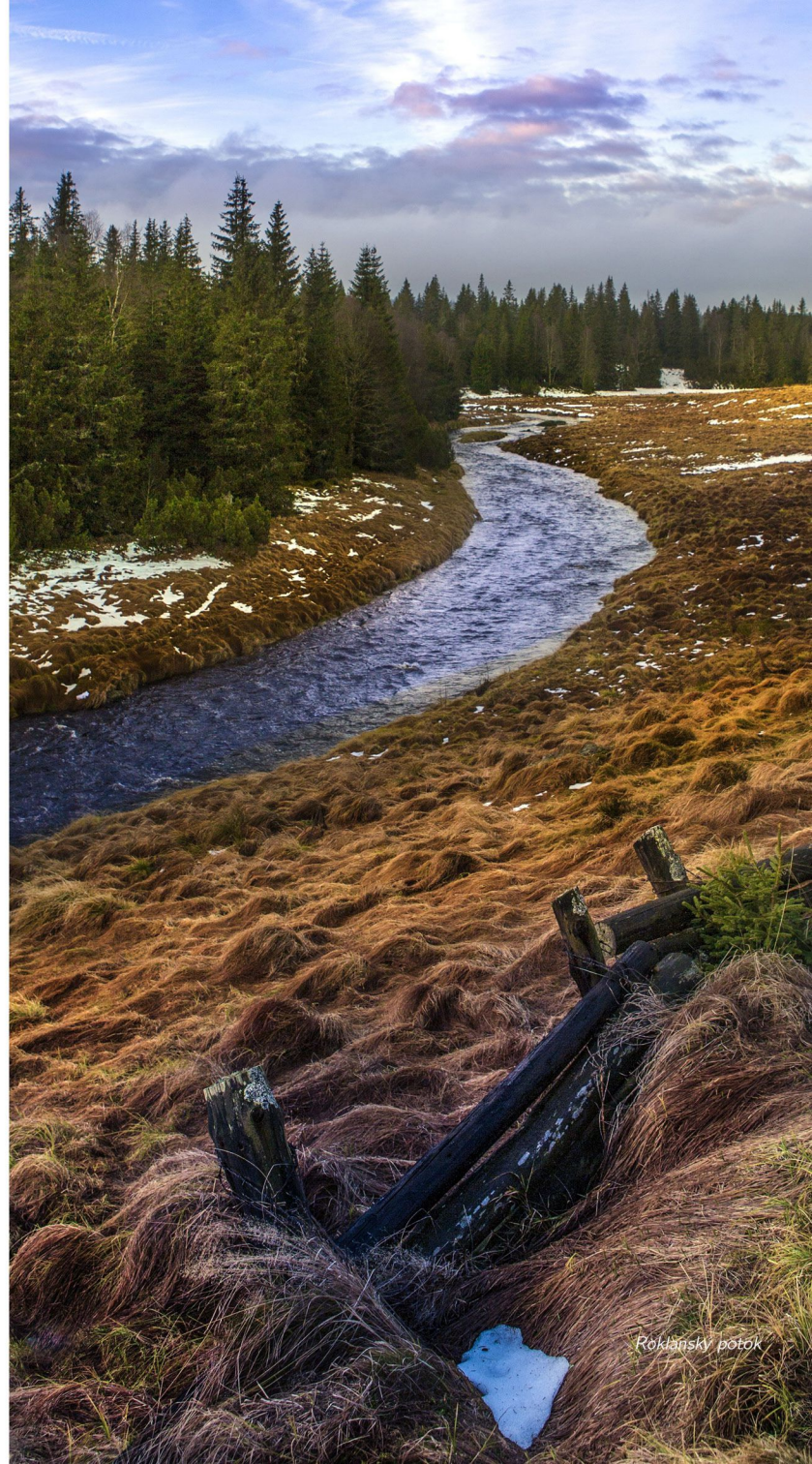
Hildy Steininger (Sagberg 12), **park se sochami Skulpturenpark**, památník učitele Franze Schenka a **vlastivědné muzeum v Bräuerau**, vzdáleném asi čtyři kilometry od centra. Oázou klidu je **zahradu Poppgarten**. Byla založena na konci 19. století vídeňským divadelním ředitelem Poppem, který ji dal osázet exotickými rostlinami. Cizokrajné buky a javory jsou působivé ještě dnes.

Kalvárie s kaplí se nachází severně od Julbachu u strmě do lesa stoupající silnice. V areálu z roku 1853 jsou výklenkové kaple z kamenných kvádrů korunovaných trojúhelníkovými štíty. V každé kapli je křucifix s malovanými tabulemi (Marie, Máří Magdaléna, Jan), venku je vidět svatý hrob.

Obsah

Úvod.....	5
Vysvětlivky, použité zkratky, důležitá telefonní čísla	5
ŠUMAVA	7
BAVORSKÝ LES	183
MÜHLVIERTEL	277
Přílohy	297
Správa národního parku zve na Šumavu	298
Jak se chovat v národním parku Šumava	299
Návštěvníká zařízení v národním parku Šumava	300
Nouzová nocoviště na Šumavě.....	302
Trasy pro vozíčkáře, seniory, rodiny s dětmi v kočárku	303
Naučné, zážitkové a poutní stezky na Šumavě.....	304
Jak se chovat v národním parku Bavorský les.....	314
Naučné stezky v národním parku Bavorský les.....	316
Lyžařské areály na Šumavě	318
Lyžařské areály v oblastech Bavorského lesa a Mühlviertelu	321
Použité prameny a literatura	324
Jmenný rejstřík.....	326

Roklanský potok